

ט' חשון תשע"ח
29 אוקטובר 2017

לכבוד
חה"כ אלי אלאלוף
יו"ר ועדת העבודה, הרווחה והבריאות
כנסת ישראל
א.ג.,

הנדון: בקשה לדיון ביום הזכויות הבינלאומי לאנשים עם מוגבלות

בנושא 'הזכות של אזרחים ותיקים (מזדקנים) עם מוגבלות שכלית לפרוש ממסגרת תעסוקה מוגנת בגיל פנסיה

במסגרת ציון יום הזכויות הבינ"ל לאנשים עם מוגבלות בכנסת בתאריך 5.12.17 אנו באקים ישראל מבקשים לקיים דיון בנושא - שלילת זכותם של אזרחים ותיקים עם מוגבלות שכלית המתגוררים במסגרות דיור תומך בקהילה להפסיק ללכת למסגרות התעסוקה המוגנות בהגיעם לגיל פנסיה, אם זה רצונם.

בשנים האחרונות יותר אנשים עם מוגבלות שכלית זוכים להגיע לגילאים מבוגרים והדבר מחייב היערכות של המשרדים הרלוונטיים ולהתאמת השירותים הניתנים להם. אחד מההיבטים המשמעותיים בהקשר זה הוא נושא התעסוקה והיציאה לפנסיה של אזרחים ותיקים עם מוגבלות שכלית, כמפורט להלן:

בישראל ישנם כ-34,500 אנשים עם מוגבלות שכלית. כ-3,100 מהם מתגוררים במסגרות דיור תומך בקהילה (הוסטלים ודירות). מתוכם ישנם מאות בודדות של אזרחים ותיקים (מזדקנים), בני 60 שנה ומעלה.

על פי הנחיות של משרד הרווחה, אדם עם מוגבלות שכלית, המתגורר במסגרת דיור תומך בקהילה (בהוסטל או בדירה), נדרש בכל גיל, להימצא במסגרת תעסוקה יומית (מוגנת או בשוק החופשי), מהבוקר ועד לשעות אחר הצהריים. למעשה, משרד הרווחה מפצל את האחריות ואת תשלום ההועדה של המשרד עבור האדם: במהלך שעות היום הוא נמצא באחריות מסגרת התעסוקה היומית אליה הוא משוייך ובשאר שעות היום הוא נמצא באחריות מסגרת הדיור בה הוא מתגורר.

כאשר מדובר על אנשים שעבדו במהלך חייהם הבוגרים במקום עבודה בשוק החופשי וסיימו לעבוד בו מחמת גילם, המשמעות של הנחיות משרד הרווחה היא שבגילם המתקדם, לאחר עשרות שנות עבודה בשוק חופשי, הם לא יכולים לצאת לפנסיה ותחת זאת הם נדרשים להגיע מדי יום ליום עבודה מלא במסגרת תעסוקה סרגטיבית, וזאת בכל גיל ולעיתים אפילו עד יומם האחרון. מאנשים אלה נשללת הלכה למעשה הזכות הבסיסית לפרוש לפנסיה ולנהל אורח חיים וסדר יום מותאם לגילם, למצבם, לצרכיהם ולרצונותיהם המשתנים, כמו כל אזרח ותיק שפרש מעבודתו ויצא לפנסיה.

מודל התקציב האישי הקיים במדינות רבות מאפשר העברת הועדה (תקציב משרד הרווחה הניתן למסגרת התעסוקה היומית) לתקציב אישי המנוהל ע"פ רצונותיו וצרכיו האישיים של האדם (שמקבל תמורה לשימוש בו). מודל זה מאפשר הקשבה לקולו של האדם ברוח 'שום דבר עלינו בלעדינו' וחיים בכבוד.

אנו רואים כאן, עוול משווע שנעשה כאן כלפי אוכלוסייה זו ואפליה ברורה ביחס לבני גילם שאינם עם מוגבלות שכלית. אנו מבקשים לקיים דיון בנושא זה בוועדה שבראשותך, בשיתוף האנשים עם מוגבלות שכלית עצמם, נציגי משרד הרווחה, ארגוני סנגור, ומפעילי שירותי תעסוקה ודיור לאנשים, כדי לקדם פתרונות מעשיים וישימים שלא דורשים תוספת תקציבית, ולסיים בכך פגיעה מתמשכת בזכותם לפרוש ככול אדם לפנסיה.

בברכה,

עו"ד נועה בן צבי

מנהלת המחלקה המשפטית סנגור ומיצוי זכויות אקים ישראל